

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 75.

V Ljubljani, v petek 3. aprila 1885.

Letnik XIII.

Ozir po svetu.

„Kjer barbarstvo gospodari, tam ni mednarodnega prava“, rekel je Mancini in poslal laško brodovje v luke rudečega morja, v posestvo sultanovo. Z isto pravico in z istim izgovorom bi Italijani tudi lahko poslali brodovje v Trst in Istro, kajti tudi tukaj gospodarijo barbari (?). Da Azijati in Afrikanci nič kaj ne marajo za blagore, kateri jim dohajajo po oboroženih armadah in po vojnih brodovih iz Evrope, pokazali so prav živo v poslednjem časi — Kitajci in Sudanci. Sicer so Kitajci, od kar je vojska s Francozi, dan na dan zmagovali, pobili že nad milijon vojakov, francoski poveljnik je bil najmanj desetkrat že vjet in obglavljen, tako namreč naznanovali so ljudstvu Kitajci sami, a sedaj se jim je pa res posrečilo Francoze zmagati, tedaj bilo je njih naznanilo po zmagi vendar enkrat resnično. Da je Francoska zaradi pobitja svoje armade neznanostno razburjena, si lahko mislimo, kako se bode to končalo, kdo more to vedeti? Ali tisti mož od krvi in železa si lahko roke mane. Politika maševanja je ob kredit prišla vsaj za bližnjo prihodnost; Francoze so se dobro vpregli v vojni voz, in ako je res, da so Nemci med kitajskimi vojaki, je skrbel Bismark, da ne bodo brž voza iz blata izlekli.

Gospodar morja, ponosen Anglež, dobro s sabljo rožlja, tako, da se je tudi Rus zbudil in začel premišljevat, kako bode, ako postane iz tega žuganja kaka resnoba stvar. „Principiis obsta“ (začetku se vstavlja) misli si Anglež, ako mi ne daš miru, vdariva se raje danes kakor jutri. Angleži tudi drugače ne morejo ravnati, za kratek čas se ne sprehajajo ruski generali po srednji Aziji. Morda je vse to le žuganje Angležem, da bi ne delali Rusom napotja ob Bosporu in ob obalah Črnega morja, a iz vsega tega groženja in protenja lahko postane svetovna vojska. Mislimo le na čas Krimske vojske, nobena vojska ni bila toliko diplomatska, nikoli ni bilo toliko pogajanja za mir, in vendar keke velikanske zgube so trpele države v ti vojski.

Sicer po pravici rečeno, kolikor bolj se razširja Rusija po neizmernih prostorih in brezkrainih pu-

ščavah osrednje Azije, toliko manj nevarna je Evropa, ker cepi svoje moči, a Angleži ne morejo nje rasti v Aziji gledati tako z mirnim očesom, kakor mi v Avstriji. Kar se pa nas katolikov tiče, nam je Anglež veliko ljubši, kakor Rus. „Graeca fides, nulla fides“ more se žalibog reči o ravnani Rusov s katoliško cerkvijo.

Nas Avstrijce pa vemož v Berolin-Atenah tako ljubi, in tako na srce pritiska, da bi nam skoraj sape zmanjkalo. Glejte nemške barke bodo v Trstu ostajale in nam naklanjale zaslužka in dobička. Rad bi Avstrijo priklopil na Nemčijo s colno zvezo; sicer nekdanji ti zvezi, sklenjeni z nemškimi malimi državami ni bilo prostora za Avstrijo, a sedaj je že prostor za njo v taki colni zvezi, v nemškem parlamentu vse koprni po taki prijateljski zvezi z Avstrijo, in v ti stvari se vsi mali politiki zlagajo z velikim politikom Bismarkom. Srce moje, kaj si še želiš?

V Avstriji že tako nekteri komaj čakajo, da bi prišli materi Germaniji v naročje. Pa kaj! ne ljubi se nam šaliti, ko take žalostne izjave nelojalnega vedenja avstrijskih podanikov gledamo. Kdo more vendar mirne krvi biti, ko vidi, da se po mestih pripravljajo praznovati Bismarkovo slavnost. V dno srca mora vsacega avstrijskega rodoljuba zaboleti, ko vidi, kako se širi in podpihuje sovraštvo med narodi mnogojezične Avstrije. Lahko bi se smejali pojavom „Knotzovim in pajdašev“ v avstrijski zbornici, ko bi ne odmevali po krkonoskih gorah in ob prusko-avstrijski meji. Tako daleč je prišlo, da uradniki v tamošnjih krajih prosijo premeščenja, ker jim tajna a vendar javna vlada — nemški agitatorji — grené njih uradniško službovanje.

Mar li ga ni znamenja, pod katerim bi se zbrali vsi narodi Avstrije? Imamo tako vidno znamenje. To je naša preslavna cesarska rodovina, naš presvitli cesar. Zvestoba do presvitlega vladarja bi imela Nemcem braniti, da bi ne škilili onstran državnih mejnikov. Imamo pa še drugo tako zastavo, ki nas ima združiti kot brate med seboj. A vendar se ta zastava, pod katero je Avstrija mogočna postala, sploh premalo čisla, da mnogi mislijo, da ni več za se-

danje čase. A verjemite mi, ta zastava more združiti ljudi dandanes isto tako, kakor je narode avstrijske združevala ob času turških in drugih vojsk. — Ta zastava je sveta katoliška vera. Najboljši rodoljubi avstrijski so zbirali pod to zastavo avstrijske rodoljube in jih še sedaj zbirajo, le katoliška vera ki obsega Grke in barbare, Lahe, Nemce in Čehe in je vsem pravična, more potolažiti prepir med narodi. Ali mar ne delajo v državnem zboru složno katoliški poslanci iz nemških Tirolov s poslanci kronovin, katerih niso poslali nemški volilci v državni zbor. — Kar je pri poslancih v državnem zboru mogoče, to je tudi mogoče narodom po širni Avstriji. To prepričanje prodira tudi v nemških konservativnih krogih; robato in odurno obnašanje nemških liberalnih poslancev in nemških agitatorjev, ki se pa sedaj še pokrivajo s plaščem lojalizma bode veliko pripomoglo, da se bodo ljudem v visokih in nizkih krogih oči odprle. Pod znamenjem katolicizma bode Avstrija zmagoslavna. Bog daj, da bi se prihodnje državne volitve večinoma izvršile res v katoliškem duhu, potem nas ne plaši niti Mancini niti Bismark, niti Rus niti Turk.

(Konec prih.)

Katoliška cerkev v zedinjenih državah Amerike.

Nič veselega nimamo poročati o stanju katoliške cerkve v Evropi, ne v preteklem, ne v tekočem letu; javno ali potuhnjeno, sedaj bolj, sedaj manj prikrito se napada katoliška cerkev tu pa tam, toliko bolj nas veseli, ako moremo o nji kaj veselega poročati iz dežel onkraj atlantskega oceana, iz zedinjenih držav severne Amerike. 9. november p. l. ostane spomina vreden dan za katoliško cerkev tudi daleč preko mej zedinjenih držav. Ta dan je bil namreč slovesno odprt tretji polnoštevilni cerkveni zbor za zedinjene države. Dr. Mac Quaid, škof iz Rochestra, prvobornik za katoliške šole v zedinjenih državah, je podal zboru sliko, v kateri je v živih barvah kazal, kako se je katoliška cerkev razvijala v zedi-

LISTEK.

Aleksander Aleksandrovič Kotljarevskij.

(Dalje in konec.)

Ne manje od vseučilišča je ležal Kotljarevskemu na srcu, dokler je bil v Kijevu, napredek tamošnjega novoosnovanega historičnega društva „Nestorja ljetopisca“, ki ga je bilo odlikovalo s častjo predsedniško. Razun tega, da je svestno ravnal znanstvene radnje tega društva, zasnovanega na klasičnem zemljišču za ruske starine, naktil je precej prvo knjigo društvenega organa s plodom svojega peresa, načrtal naučne radnje K. M. Bera, Eichwalda, O. M. Bodjanskega in A. N. Popova o arheologiji in literaturi ruski in slavjanski, ter priobčivši svoja iziskivanja „o proizhođenii skazanija o novgorodskih banjah“, potem „ob običajah u Slavjan pri roždenii ditjati do ego vsmužalosti“; dalje je priobčil v njih „sojednenija o tekuščej istoričeskoj i arheologičeskoj literaturi“. Na dalje je čital v društvenih sednicah nekrolog D. V. Poljnovu (Kiev. gubern. vjedom; 1877) in Dostojevskemu

(Trud 1881, nr. 1) oziraje se pri tej priliki na najnoveje pridobitve ruske nauke.

V svojih radnjah ni pozabil Kotljarevskij Moskovskega arheologiškega društva, ki mu je mnogo pripomoglo do glasa, ki ga je bil zadobil v onem času v ruskem učenem občinstvu. Za „Drevnosti“ je napisal „Obzor izoljedovanija o freskah kerčenskoj kotakombi“ (1876, t. VI. 2 str. 23—26), in „njekotorija ukazanija i soobraženija otnositelno dviženija arheologičeskijh zanjatij i literaturi u Slovincev, Čehov, Lužičanah i Poljakov“ (1877, t. VII., 7 str. 46—8).

Kot večak v tradicionalni literaturi ruski je sledil Kotljarevskij častni poziv ter presodil po VI. Antonoviču in M. Dragomanovu izdane historične pesme maloruske, katero izdanje se je takmilo za nagrado grofa Uvarova (Otčet 1877). Poslednih let je uredil tretjo knjigo zbranih del M. A. Maksimoviča, ki obsega razprave jezikoslovne in literaturno-historične (Sobranie sočinenij M. A. Maksimoviča t. III. Kijev 1880), ter priobčil v Voronežkem filologičnem časopisu (Filologičeskija zapiski) obširno radnjo svojo pod naslovom: „ob izučenii drevnoj ruskoj pismenosti“, ki je tudi posebej izšla pod na-

slovom: „Drevnaja ruskaja pismennost“ (Voronež 1881, str. 1—216). V tej radnji, ki je nastala iz predavanj, podaje Kotljarevskij popolno sestavno urejeni in s kritičnimi opazkami preskrbljeni pregled vseh del o staroruski knjigi in starini, ter se radi tega smatra neobhodno potrebna vsakemu, ki se bavi s slavenskim jezikoslovjem (Archiv für slav. Philologie. Berlin 1881, V. 662).

Ker se je A. A. Kotljarevskij ves svoj vek bavil s slavistiko v naznačenem obširnem znamenovanju te besede, ni neumestno vprašanje: kako se je on ponašal proti oni Slavjanom prijazni struji v Rusiji, ki je skoraj ves narod, a posebno izobražene mu sloje v poslednjih desetletjih obvezala? Na to vprašanje naj nam Kotljarevskij sam odgovori. Načrtavši vspehe slavistike v Rusiji od l. 1860/72 završuje svoj zanimiv pregled s to-le refleksijo: „Kdor se ozre na ta pregled pojavov ruske slavistike, vsak mi bode posvedočil, da slavjanske radnje v Rusiji niso delo slučajja niti skromne koristi, ampak da izhajajo iz jasnega spoznanja njihove potrebe. In čini se, da se one pripoznavajo za potrebne ne samo za to, ker preiskavanje ruskega jezika, povesti in života nahaja v njih svojo prvo in znamenito podporo,

njenih državah, kako je iz malega zrna vzrastlo polagoma krepko drevo.

Gosp. govornik nas pelje najprej za stoletje nazaj. Leta 1784 še 25.000 katolikov ni bilo v zedinjenih državah. V katoliški naselbini Mariland jih je bilo 16.000, v Pensilvaniji kakih 7000, v drugih državah kakih 1500 katolikov. Takrat ni še bilo škofa, ne katoliške cerkve, ne katoliškega zavetišča, sirotišča i. dr. v zedinjenih državah. L. 1790 je bil posvečen prvi škof v Baltimore msgr. Carroll, s tem je začela rasti katoliška cerkev v Ameriki, najprej počasi in nepoznana pred svetom, dokler ni bil l. 1829 prvi cerkveni zbor v Baltimore. Le šest škofov je bilo navzočih. Poglavitni predmet posvetovanja je bilo postavljenje najpotrebnejših cerkv in nekterih otroških šol.

A sedaj so začeli naselniki prihajati iz Evrope ter so obljudovali iztočne kraje. Na tisoče katolikov, vzlasti Ircev, prihajalo je v novi svet. Ko je bil l. 1833, pred 50 leti, zbran drugi okrajni zbor v Baltimore, imela je ameriška cerkev 1 nadškofa, 11 škofov in 250 mašnikov, a katolikov je bilo pol milijona. Šol je bilo komaj kakih dvanajst. Bil je to žalosten čas. Protestantovske ločine so se vzdignile zoper mater katoliško cerkev, in začel se je srditi boj, kar si je moglo izumiti puritansko sovraštvo do katoliške cerkve, laži in obrekovanja, vse so rabili zoper katoliško cerkev in nje mašnike. Sejanje se je ozelenelo, a tudi rodilo žalosten sad. Ljudstvo se je zbiralo po ulicah, morije so bilo na javnih trgih, meščani iz Bostona so zažgali samostan uršulinaric v Charlestownu.

Trideset let je trajal ta boj, sedaj se je prikazal tu, sedaj tam, javni sili pridružilo se je tudi zapeljevanje k odpadcu. Denarja so dajali odpadnikom, otroke so vabili v krivoverske šole in jih tako ogoljufali za vero. Katoliška cerkev dolgo ni imela pripomočkov, da bi zadosti čvrsto varovala svoje otroke. Imela je premalo duhovnikov, da bi oznaenovala vero in delila svete zakramente prišlicem, ki so vsako leto prihajali v Ameriko in se tam razkropili med prebivalce raznih verskih izpovedanj. Žalosten nasledek temu je bil, da jih je ob istem času mnogo zgubilo sveto vero, kajti niso imeli prilike poslušati Božjo besedo in prejemati svete zakramente. Akoravno stariši niso zatajili svete vere, vendar so jo njih otroci dostikrat zgubili; znanci so jih premotili, vsaki dan so občevali z ljudmi, ki so zaničevali in zasmehovali katoliške resnice, katoliško bogočastje in tako so se odvadili vere svojih očetov.

Vendar kljuba tem bojem in žalostnim zgubam rastla je cerkev leto za letom. Čedalje več občin je bilo osnovanih, rastle so škofije, lepše in lepše cerkve so se vzdigovale, šole, samostani, dobrodelni zavodi razširjali so resnico in blagoslov krščanskega usmiljenja. Leta 1852 stopili so škofje prvič skupaj v Baltimore v skupen polnoštevilni zbor in 14 let pozneje l. 1866 videlo je to mesto drugi pot zbrane škofo zedinjenih držav. Katoliška cerkev je pokazala svojo veljavo, tega nihče ni mogel tajiti, potem ko se je sovraštvo do cerkve še enkrat pokazalo v pouličnih izgredih (v Anti-Catholic-riots od

l. 1844 do l. 1864) posebno pa v Filadelfiji, nastopil je čas miru. Leto 1864 je končno prineslo oljko miru. Kakor so si v krimski vojski katoliški duhovni in usmiljene sestre stalno pridobili veljavo, isto tako in z enakim orožjem pridobila si je spoštovanje katoliška cerkev v Ameriki. Odsihmal ni bilo več javnega zaničevanja in preganjanja, dasiravno mora cerkev v Ameriki, kakor drugod, biti vedno pripravljena na boj, ker vse tiši za gmotnim napredkom in hrepeni po razuzdani svobodi.

Tako je dr. Mac Quaid opisaval zadnje stoletje cerkvene zgodovine v Ameriki, potem je prestopil na sedanje razmere pri otvorjenju tretjega polnoštevilnega zbora ter govoril tako-le: Cerkev Božjo v zedinjenih državah vladajo sedaj: 1 kardinal sv. rimske cerkve, nadškof iz Novega Jorka; 1 apostolski delegat, prvostolnik nadškofijskega sedeža v Baltimore; 13 drugih nadškofov in nadškofovih namestnikov, 61 škofov in apostolskih vikarjev. Pod vodstvom teh naslednikov apostolov lomi vernim kruh življenja 6835 mašnikov v 7763 cerkvah ter skrbi za njih dušni blagor. Semenišč, kolegijev in viših učilnic je 708, v njih se skrbi za znanstveno izobraževanje duhovščine, a tudi ne-duhovnikov. Na tisoče bratov in sester raznih učnih redov in kongregacij podpira duhovne in izvršuje delo, ki bi bilo nemogoče brez njih sodelovanja. Sirote, onemogli stari, reveži brez pomoči so preskrbljeni v 294 zavetiščih, bolniki se sprejemajo v 139 bolnišnicah. A cerkev ne skrbi le za malo število nje otrok, ki so sirote, bolni in brez pomoči, marveč še nekoliko bolj za veliko delavno število nje samostojnih udov. Za otroke katoliških občin, za dečke in deklice starišev, ki so ustanovili hiše božje, pozidali zavetišča in bolnišnice, postavila je v 50 letih 2532 krščanskih šol, v katerih uči poleg svetnih učenosti zveličanski nauk, vero in zapovedi Božje, kakor je rekel Izveličar apostolom, da jih imajo oznanovati do konca dni. 481.834 otrok je hodilo l. 1883 v krščanske šole, teh šol država nikakor ne podpira. Katoliškega prebivalstva mora biti sedaj kakih 8 milijonov. Kedar bode dosti duhovnov in cerkvenih občin, ktere bode mogel duhovni oskrbnik zares ogledati ter poznati svoje farane, bode mogel zapisati vse krste, poroke in pogrebe, počem bode mogoče priobčiti zanesljivih dat.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. aprila.

Notranje dežele.

Državni poslanci prinesli so nam letos vsaj nekaj za pirhe, kar bode stalno ostalo v deželi. Kamniško železnico namreč; vrh tega je pa steno-grafični zapisnik, državnega zbora porok, da so se letos posebno slovenski poslanci pridno oglašali pri raznih debatah s to in z ono pritožbo, tako iz narodnogospodarskega kakor tudi političnega stališča. Kazali so na rane, na katerih krvavi naša dežela gledé pomanjkanja pravih občil in prestrogega postopanja od strani finančnih oblasti pri iztirjevanju davka in pristojbin. Žal, da nam niso ob enem prinesli s saboj

tudi še dolenjske in loške železnice, ktere posebno prve nam je krvavo potreba, da bi se podaljšala do Hrvaškega, ter bi se ondi naravnost zvezala z izstokom. Obravnave za tisto so se sicer že pričele, kedaj pa da se bodo dognale, kdo to vé? Šest let je primerno dolga doba, vendar pa jako kratka, ako je treba v njenem teku vlado o potrebi dolenjske železnice prepričati. Naj bi se sedajle ob novih volitvah naši rojaki med seboj pogovorili, da bodo le tistemu kandidatu dali svoj glas, kateri se jim s častno besedo zaveže, vse si prizadeži, kar bo v njegovi moči, da se ta železnica kolikor prej, toliko bolje delati začne. Kolikor je nam znanega, je nekaj tehničnega gradiva že pripravljenega, ker so pred nekaj leti, ondi svet za to že premerili in je bilo nekaj novcev za to že izdanih. Kedar bodo naši Dolenjci ono dobili za pirhe, kar so letos prinesli Kamničanom, tedaj bode se tudi po dolenjskih krajih obhajala veselja velikanoč, kakor pa letos.

Bismarkovi prijatelji v nemškem **Gradcu** na Štajarskem so se zaradi prepovedi, ktero je Graško redarstvo ondašnjim prusjanom gledé osnove Bismarkove slovesnosti dalo črno na belem, pritožili na svoje prijatelje v državnem zboru. Naprosili so so si namreč poslanca Bareuterja, da naj zaradi tiste prepovedi stavi v državnem zboru interpelacijo, oziroma vlado na odgovor pekliča, zakaj da ne pusti Bismarka slaviti. Kakor je to običajno, mora se vsak predlog, vsaka interpelacija, kakor tudi vsaka druga reč prevdariti v klubovi seji, preden pride v javnost. Ko Bareuter o velikih bolečinah stiskanih Nemcev v Gradcu toži, in pravi, da misli v državnem zboru vlado poprašati, zakaj da se Bismarkova slavnost ne dovoljuje, so levičarji jeli z glavami majati in rekli, da to ne gré. Vendar so sprevideli, da se ne sme dragi čas v državnem zboru tratiti s tako malenkostjo po reči, veledizdaji podobno po namenu kakor jajce jajcu. Čemu pa imamo toliko sodniških in političnih sodišč? Naj se ondi pritožujejo! To odbitje je pa Graške veliko-nemce tako razburilo, da so svojim levičarjem poslali pisanje, da se jako čudijo, da jim niso te ljubavi skazali, in bi radi za vzroke vedeli. Ali bode kdo iz levece pač toliko pri volji, da jim bo odgovarjal, ne vemo; ker nam je pa ravno primeren odgovor na jeziku, jim ga lahko kar podamo: Levice je interpelacijo odbila zaradi tega, ker je sprevidela, da državno-zborska dvorana, kraj, kjer se postave dajo — ni za to, da bi se s podporo veleizdaje zapravljal drag denar in naj manj pa za to, da bi se za Bismarka po Avstriji propaganda delala. Drugič so se pa levičarji morali vendar le sramovati, da bi se javno kot avstrijski zastopniki potegovali za pruskega kanclerja, ki se je vedno kazal kot najhujšega sovražnika Avstrije.

Kamnoseki, ki na **Dunaji** Štefanijem most izdelujejo, napravili so „strajk“. Poslednji dan minulega meseca je bilo, ko so delo odpovedali in jeli postopati. Zahtevali so večji zaslužek, ktere ga niso dobili, pač pak je dotični podjetnik vse tiste odpustil iz službe, ki so pri kamnosekih imeli prvo besedo. Ko se je to zgodilo, so pa vsi h krati delo odpovedali. Pač ne bodo mnogo opravili, ker dandanes je vsake vrste rokodelcev na ponudbo več kakor jih treba.

Hrvaška kmetijska družba v Zagrebu prosila je pri deželnem zboru za zvišanje denarne podpore od 20.000 gld. na 100.000 gld. V seji budgetnega odseka na 1. aprila imeli so omenjeno prošnjo na dnevnem redu in se je tudi ban seje vdeležil. Oglasil se je na besedo, v kateri je delovanje hrvaške kmetijske družbe jako obsojal, češ, da se vse premalo briga za razvoj kmetijstva na Hrvaškem, kar pa ni čudno, pravi ban, kajti dotična družba je večinoma sestavljena iz mož, ki se za vse drugo več brigajo, kakor pa za kmetijstvo. Treba

ampak tudi za to, ker se one smatrajo za sredstvo društvo obrazovajoče, za politično šolo, ki iz narodne osamljenosti vodi na široko cesto slavjanskih interesov ter uči Rusa, ktere so mu slavjanske dolžnosti.

Slavni Šafarik sodeč nekda o važnosti staroslovenskega jezika čuvstveno poprime sledeče besede J. S. Bandtkove: dal Bog, da vsi slavjanski narodi uče in poznajo slovansko cerkveno narečje, kot prvo ali vsaj najstareje nam poznato vrelo slavjanskih jezikov, in to ne radi edinstva v cerkvi, ampak radi višje znanstvene naobraženosti, radi vzdržanja slavljanske narodnosti, da se ne ponemčimo, ne potatarimo (a jaz dodajem: ne po-francozimo in ne pomadjarimo), da ne odpademo od skupnega izvora ljudske osebnosti, ki se ni v desetih stoletjih presušil, čeravno je bilo dosta neviht. (Geschichte d. slav. Literatur 1825. 118—19.) Pa je li naša doba — vpraša Kotljarevskij — te zadatke spremenila? Je-li se je za nekaj višjega od njih odrekla? Negovoreči tukaj o vseobčnih ljudskih zadatkih, ki se enako tičejo vsakega naroda in vsake poedine osebe, nego o zadatkih plemenskih, slavjanskih dolžnost nam je zanimavno odgovoriti na ta vprašanja. Za vsakega, ki se ni zapel v ozko narodno izključljivost, ostane tudi zdaj kakor tudi poprej vzdrževanje

slavjanske narodne sosebnosti najznameniteji in najvišji zadatak. Rusko občinstvo je že zdavnej zapopadlo ta zahtev in davno gleda mu zadovoljiti. Drugač od kod bi nastale stolice slavistike na ruskih vseučiliščih, slavjanski odbori, in globoko proučevanje slavjanskega sveta? Moglo bi se morda reči, da je vse to politična moda ali spekulacija političnega proselitizma? Ali morda ne traja tako dolgo in stalno; a političnemu proselitizmu je red imeti najbližji praktični cilj, ktere ga morejo tukaj najti samo hudobni neprijatelji Slavjanstva, ktere nikdar ne vlada čuvstvo pravice in pravdoljubivosti. Iziskovanje slavjanskega sveta je nastalo v Rusiji iz prirojenega čuvstva slavjanske vzajemnosti, iz jasnega spoznanja njene znamenitosti, ter iz sile, da se jej pridobi stalen temelj. Da prestopi slavjanska vzajemnost iz področja čuvstva v sam život ter da se v njem vkorenini, mora iti skozi šolo stroge znanosti, skozi strogo iziskovanje in izučenje slavjanskega sveta, in sicer pretekelega in sedanjega. Brez tega treznega poznavanja bode ostala za vedno sleparija, sleparija sicer zamamljiva, ali za življenje nekoristna in nepotrebna. To misel so Rusi, kakor se čini, prvi razumeli, in prvi se lotili, da postane činom. Tako so oni najbolje načinom nade polnim izrazili svoje simpatije ostalemu Slavjanstvu, pa za-

jedno dostojno odgovorili tem lahkoumnim obrekovalcem, ki vpijejo, da Rusi nimajo teh simpatij. Želimo, da poprimejo tudi ostali Slavjani plodne ideje vzajemnosti, in da se trudijo pred vsem služiti jej s svestnim in temeljitim učenjem vsega, kar se Slavjanstva tiče. (Uspjehy str. 51—53.)

Tako razumeva Kotljarevskij odnošaj slavistike k življenju. To razumevanje ni niti fantastično, niti zavračno. Vzajemnost slavjanska, ktera se ne samo meša v plemenske posebnosti, ampak jih oplemenjuje, vzavršuje in večršuje, da more blagostvorno na život delovati, mora iti skozi šolo stroge znanosti. Tega prava se je držal Kotljarevskij tudi tamkej, kjer je bil vsled okolnosti poklican na javno pozorišče. Kot član Kijevskega oddelka slavjanskega komiteta je podpiral s svojim peresom organ njegov (Slavjanskij ežegodnik), da bi tako svoji nalogi gledé ideje o slavjanski vzajemnosti po njegovih načelih čim vspešneje odgovoril. (V sednici od 23. dec. 1876 je čital vekopis V. J. Grigoroviča. Slavjanskij ežegodnik. 1877, str. 308—316.)

Vse radnje Kotljarevskega se odlikujejo z enim neobičajnim svojstvom, a to je jako obsežno poznavanje literature dotične stroke. On je poznavael ne samo večja dela nego tudi najmanje priloge in ve-

bode temeljite preosnove. Iz teh vzrokov je on tudi proti temu, da se ji podpora zviša. In tako se je tudi zgodilo. — Folnegović je dalje še celo kopo raznih predlogov stavil, katerih mu pa niti eden ni obveljal. Med drugimi je zahteval, na naj se na Hrvaškem napravi leta 1888 velika deželna razstava; dalje, da naj se vpišejo v budget stroški za prevajanje kosti Zrinija in Frangepana v domovino. Ban ga je zavračal in Folnegović je propadel s svojimi predlogi.

Vnanje države.

Nemški cesar Viljem podal se je z vsemi principi 1. aprila k *Bismarku* ob priliki 70letnice njegove častitav mu. Za darilo odločil mu je knežjo krono iz čistega zlata, za sedaj so mu pa izročili krasno podobo cesarjevega kronanja v Versailles. Za cesarjem prišli so častitav zvezni svet, državno ministerstvo, odbor nemškega naroda s pismi, vsled katerih nemški narod Bismarku poklanja grad Schönhausen. Častitajočim generalom je Bismark priznal, da mu je armada največ pomagala k izvršitvi cesarjeve politike. Očetovega godu deležen je bil tudi grof Herbert, o katerem se čuje, da ga je cesar povzdignil v knežji stan, in mu je podelil red rdečega orla druge vrste. Društvo veteranov napravilo je Bismarku na čast sijajno bakljado, ki je bila silno dolga in velikanska pa tako, da jo je stari cesar Viljem sam celih 5 četrti ure gledal. Stal je ob oknu, narod ga je pa navdušeno pozdravljaj.

Irredentisti na *Laškem* poskušajo polagoma laško vojsko za-se pridobiti. Da se jim pa to posreči, morajo poprej v vojsko republikanskega duha zatrositi, ktere ga mislijo po tiskovinah vojski vriniti. Vstanovili so si tajno tiskarno v Rimu, ktera bi jim takošne tiskovine in brošurice izdelavala. 1. aprila prišel je eden izmed kolovodij Mazzinijevih republikancev redarjem v roke, pri katerem so ob enem tudi več prepovedanega pisanja našli. Kakor nalašč naleteli so pa ob enem tudi na nekega stavca iz tajne tiskarne, pri katerem so tudi nekaj tiskarskega blaga dobili. Oba so spravili pod ključ, kjer bodeta imela čas premišljevat ničečnost vsega posvetnega.

Kljubu vsem pripravam, ki so se na *Angleškem* in po Indiji pričele, izrekel se je lord Hartington v angleški zbornici poslancev, da ne bo vojske med Angleži in Rusi. Priprave so se res pričele na vse strani, toda te ne veljajo Rusom. Več o tej zadevi sedaj ne more govoriti, ker bi vsaka daljša razprava vgodnim razmeram, ki vse na ohranjenje miru kažejo, več škodovala, nego bi koristila zamogla. Vrejenje meje med Afganistanom in Turkestanom se bode vršilo vse po mirnem potu in so se Rusi blezo že izjavili, da so menda zadovoljni z državno mejo, kakor jo je dotična komisija označila. Edino le na določitev meje sešla sta se tudi afganski Emir in indijski namestni kralj Lord Dufferin. Da je Rusom v resnici na tem ležeče, da se mir ohrani, razvidi se tudi že iz odgovora, ki je iz Petrograda na angleško noto dospel. Tisti odgovor je neki v Londonu tako dober vtis napravil, da so si prebravši ga, iz celega srca oddahnili. Kar je res, je res; stvar je vsled svojega naravnega značaja taka, da si nobena izmed obeh vojske ne želi. Angleška ne, ker noče iz Indije preveč voje sile v Afganistan prestaviti, nekaj pa, ker se Rusije, naravnost rečeno — boji. Rusija pa danes ni še pripravljena za vojsko. Predolga je še daljava med Mervom in njenim poslednjim vojaškim založiščem, da bi zamogla padle vojske po potrebi nadomestovati z novimi, da bi jim mogla redno živčž donášati, ker nima ne vgodnih cest in ne železnice. Bode li Rusija tri leti pozneje še vprašala po meji med Afganistanom in kraji od nje zasedenimi, ali si jo bo sama določila, tega si ne upamo prerokovati in kdo bi tudi to zamogel?

Nič bi Angležem ne bilo bolj všeč, kakor če bi se jim posrečilo *laško zvezo* oživetiti. Če tudi je skoraj gotovo, da se z Rusom ne bode sprejeli, se vendar-le za vsak slučaj pripraviti mislijo in bi se radi Sudana znebili. Kar samega sebi prepustiti ga, ne gré, družega pa nobenega ne poznajo, da bi jim šel po kostanj v žerjavico. Ker so se Lahii sami ponudili za stražo pri Rudečem morji, skušajo jih pregovoriti, da naj bi trdno zvezo z njimi sklenili, vsled ktere bi jim potem Angleži za slučaj vojske Sudan prepustili. Stroške naj bi pa Turčija plačala. Če jih bo ali ne? Jako grdo bi gledala, če bi res do tega prišlo; kar pa sicer še ni verjetno.

Nekako pred 14 dnevi poročali smo prav ob kratkem, da so Angleži sumljivega Zebra pašo vjeli ter mu bodo z njegovimi sinovi nekje kraj odločili, ktere ga toliko časa ne bo smel zapustiti, dokler se ne bode v *Sudanu* red napravil. Imeli so ga na sumu, da je Mahdijev pomagač, ki mu sporočila prinaša, ter vse natančno popisuje, kaj Angleži delajo, koliko novih moči so dobili in kam se obračajo. Sedaj se pa še vse huje reči čujejo, ki jih je Zeber paša sčasoma speljati mislil. Na podlagi tistih tožij Angleži Zebra pašo zaradi zarote, vsled ktere so hotli Aleksandrijo in Kairo zažgati, Evropejce pa kar od kraja pomoriti. Da bi se bilo to vresničilo, Zeber paša ni svojega premoženja stiskal, temveč je zarotnike podpiral, kar se je le dalo. Vozil se je iz Aleksandrije v Kairo, kjer so se shajali. Kakor povsod, znašel se je tudi tukaj izdajalec in ko se nedavno Zeber zopet iz Kahirje povrne, zgrabila ga je roka pravice. Cestitati se sme egiptovski vladi na tako srečo, kajti zarota je dozorela in vse je bilo pripravljeno za izvršitev. V nedeljo (ktero? ni določeno povedano), ob jutranjem svitlu bi se bil menda ogenj v obeh mestih h krati zažgal in nož bi bil pričel svoje delo med naseljenci. Znamenje na pričetek dalo bi se bilo pa z raketami, ktere je tudi policija zaslegla. V zaroto sta zapletena tudi grozni Mahdi in pa Dongolski mudir. Začeli so svoje pustošilno delo s tem, da so njihovi agentje po Aleksandriji vodovodne cevi poškodovali, ter bi bili radi mesto ob vodo spravili. Drugi so za to skrbeli, da so se mošeje (turške cerkve) napolnjevale z orožjem in petrolejem. Zeber paša je skrbel za to, da se je zopet vpeljala stara postava, da mora zvečer od 8. ure nadalje pred vsako arabsko hišo svetilnica goreti, po mošejah jeli so pa zopet vsak petek grozno zagrizeno pridigovati čez „nevernike“, ki so Turkom v prvi vrsti Evropejci. Derviši so celo nevednemu ljudstvu prigovarjali, da je jako bogoljubno delo Evropejce moriti. Ko so bili nedavno vsi tiči skupaj, stegnili je vlada roko in jih je spravila na varno. Kam da jih popeljejo, menda ni še določeno. Kapitanu parnika „Iris“ je bilo tolikanj namignjeno, da naj se iz Egipta proti Gibraltarju obrne in kedar bo na velikem morji, tedaj naj pa odpre zapečaten dekret, ki ga ima s seboj. Ondi bo zvedel natančno, kam naj se obrne s svojimi vjetniki.

Izvirni dopisi.

S Št. Urške gore, 1. aprila. Le redko, redko se posreči kakemu naravoslovcu stakniti še kje kako novo rastlino, in če se kaj tacega pripeti, vzbuja to pri prirodo ljubih veliko veselja. Zato sem se tudi jaz neznansko razveselil, ko danes najpreje v „Ljubljanskem Listu“ št. 71, potem pa tudi še v „Slovenecu“ št. 71 berem, da je vrli hribolazec gosp. Kadilnik donesal s hribov v Ljubljano dvoje razvečenih volčin, namreč: Daphne Blagayana, dobivši

jo na Šmarni gori, in pa Daph. misereum (!!!?), koje je vtrgal na Jeterbenku pri sv. Katarini, ter je ju 29. m. m. razkazoval v Ljubljanski čitalnici zbranim gostom. Nisem se pa zavzel, kakor se je baje marsikteri izmed onih čitalničnih gostov, kojim je g. Kadilnik v tej dōbi kazal ti dvoji razvečleni rastlini, kajti na naši gori smo navadni volččin (Daphne Mezereum) že pred 14 dnevi razvečenega videli; ali čudim se, da se je temu gospodu posrečilo, dobiti čisto novo pasmo (species) iz roda teh rastlin, in pa da se Daphne Blagayana, nam preje samo raz Lovrenčeve gore nad Polhovcem gradcem znana, tudi na Šmarni gori nahaja. Ako je to istina, je to izvestno kdo tū sem zasadil; ali Daphne misereum je brez vsega dvoma nova pasma, ker doslej so nam tega rodū znane le te: Daphne Cneorum, rastoča na Germadi in Otovsecu; Daph. alpina, na Nanosu in Čavnu; D. striata, na Kamniških in Bohinjskih planinah in Karavanskih; D. Mezereum, bolj v nižavah po vsem Kranjskem; D. Laureola, na Notranjskem, že pri Borovnici in D. Blagayana, na Lovrenčevi gori pri Polhovem Gradcu. Še je Daphne collina, koja pa se samo v južnih Tirolih nahaja. Tedaj Daphne misereum je čisto nova pasma, ali kali? Le škoda, da ima tako žalosten priimek. Prav radoveden sem, kdo jo je tako krstil.

Pa bodi si reč, kakor hoče, naj konečno Vam Ljubljancem, koje ste ti dvoji rastlini tako iznenadno razveselili, povem, da na naši gori, razun drugih mnogih cvetlic, tudi rumen dren (Cornus mas) in bela omela (Viscum album) že dober teden razvečata se; in na oknu mojega stanovanja so v posodicah tri jablenca popolno zelene. S. R.

Domače novice.

(*Slavnost sv. Metoda*) je tudi slovenska, ne le slovanska in katoliška. To pripoznavajo viši duhovni pastirji, kteri v krajih slovenskih dajo svojim vernikom gledé te svečanosti posebne dobrote. Kakor Mariborski, tako so tudi Ljubljanski premilostni knezoškof dr. Jakob Misija prav pomenljivo na cvetno nedeljo dali nam znamenito in prisrčno pastirsko pismo, v katerem naročajo, kako naj se po škofiji obhaja tisučletni spomin smrti sv. Metoda 6. aprila na velikonočni ponedeljek. V vsaki farni in javni cerkvi naj se bere ali poje ena sv. maša z blagoslovom v namene razodete v listu samem. Pri tej maši naj se vstavi oratio ex festo ss. Cyrilli et Methodii sub unica conclusione. Slednjič, to je pred zadnjim blagoslovom, poje naj se „Te Deum“. Dalje molijo naj se skozi celo naslednjo osmino povsod (vendar le na konci ene sv. maše) lavretanske litanije z molitvijo: „Pod tvojo pomoč pribežimo . . .“ za zedinjenje naših ločenih bratov s sveto rimsko cerkvijo. Sedaj zaukazane molitve po sv. maši molijo naj se v tem slučaju po litanijah.

V listu samem razkazujejo prečastiti viši pastir z ozirom na delovanje slovanskih apostelnov, posebej sv. Metoda, kako potrebna nam je sv. vera,

like bibliografske redkosti. Ta pojav se ima pripisati ne samo njegovi redki natančnosti in marljivosti, ne samo da je na mnogem svojem potovanju imel priložnost pregledati najbogateje biblioteke, ampak ker je bil strasten v plemenitem smislu bibliofil, a imovinski odnošaji so mu dopustili, da tej plemeniti strasti zadovolji. „Biblioteka njegova ni bila samo ogromna, ampak tudi najvažnejša, ona je bila pomno sestavljena in izbrana. Pokojnik se je mogel pohvaliti, da ima vse, kar je bilo pisano o ruski historiji, o zgodovini srednjevečne drame, ter o slavjanski in staroruski pismenosti bilo napisano in se na prodaj nahaja.“ (Pominka str. 18—19). Temu njegovemu nagnenju se ima mnogo zahvaliti, da se njegovo književno delovanje vrti toliko okoli bibliografskih pregledov, književnih obznani in kritike. „Priroda ga je bila obskrbela s prijaznostjo; odgoj jo je spremenil v tako radovednost, ktera obsega vse vidljive točke na obzorju; prijazne okoliščnosti pa so pripomogle zadovoljiti v polni meri tej znatiželjivosti.“

Kar je pokojnik od l. 1857 storil na polju književnem, že to mu daje odlično mesto v povesti ruske in slavjanske prosvete nove dobe. A koliko bi bil še storil, da bi bil zdravejši in da bi več časa živel, ko si je nabral toliko znanja ter si pridobil

temeljito znanstveno metodo!*) V poslednjem času je pisal delo, v katerem je bil naumil opisati dosežanje vspehe ruske arheologije. To delo je hotel predložiti V. sestanku arheologov ruskih v Tiflisu. Ali ni ga zgotovil. V maju l. 1881 so mu telesne sile tako oslabele, da so zdravniki zahtevali, naj odpotuje v inozemstvo radi spremembe zraka. Z veliko težavo in le na silno nagovarjanje prijateljev zuzusti svojo knjižnico. Tudi na potu ga je to najbolj mučilo, ker ni smel in mogel delati. „Duša mi hrepeni za delom — tožil je v pismu iz Reichenhalla svojemu prijatelju — a delati ne morem; to so muke tantala v miniaturi.“ (Pominka str. 21). Na Potu v Italijo zopet se je in Bocna tožil, da ni tukaj

*) Kotljarevski je dopisoval mnogim časopisom in zbornikom, kakor so Ruski vestnik, Otečest zapiski, Atenej, Moskov. obozrenie, Letopisi ruskoj literaturi i drevnosti izd. T. Tihonravov, Starina i Narodnost, Izvestija imp. arheolog. obščestva, Peterb. filologič. zapiski, Ruskiy arkhiv, Knjižniy Vjestnik, Drevnosti (moskov. arheol. obščestva), Besjedi v obščestve ljubitelej ros. slovesnosti, Otčet o prisuždenij nagrad gr. Uvarova, Universitet. izvestija (Kijev), Žurnal ministarstva narod. prosvetščeniya, Slavjanskij ežegodnik (Kijev), Čtenija v istor. obščestve letopisca Nestora, Moskovsko Vjedomosti, S. Peterb. Vjedomosti, Osnova, Trud, Časopis česk. muzeja, Verhandlungen der gelehrten estnischen Gesellschaft in Dorpat, Neue dörptische Zeitung.

niti tam „ujet porjadočnoj knižnoj trgovli; prihoditsja golodat“.

Iz tega se jasno tolmači, zakaj je v Rusiji, posebno pa v Kijevu glas o smrti Kotljarevskega, čeravno z obzirom na njegovo večletno bolezen ni mogla nobenega iznenaditi, vse slojeve prebivalstva požalostil. Vse je čutilo, da je en odlični delavec na prosvetnem polju zaostal na pol pota. Temu so dali v Kijevu svoj izraz: pokojnikov prijatelj P. J. Alandskij z nekrologom, potem z govorom dné 12. oktobra za časa panihide v vseučilišni cerkvi in dné 26. t. m. v cerkvi pokrovskega samostana prigodom pokopa; na dalje prof. J. N. Ždanov z govorom slušalcem historično-filologične fakultete; konečno J. P. Daškovič z govorom, držanim dné 16. oktobra v izvanredni sednici omenjenega historičnega društva. V vseh teh govorih se izrazuje posebno spoštovanje vrlinam pokojnika in velika žalost nad gubitkom izvrstnega profesorja in izvanredno nadarjenega učenjaka. Tem občutkom se pridružujem tudi mi Slovenci, saj je bil pokojni, kakor smo videli, velik prijatelj slavjanske vzajemnosti te se je za to idejo skoraj četrt veka neumorno in vešto delal, pa se je tudi nas Slovencev večkrat spominjal. Slava mu! Prof. J. St.

ki je delavna v ljubezni do Boga, kako smo dolžni hvalo dajati Bogu za srečo, da smo rojeni v pravi veri, v pravi cerkvi Kristusovi, in slednjič, kako smo dolžni moliti za tiste, ki ne uživajo te sreče, da bi oni, ki so nam bratje po rodu, bili tudi bratje po veri, da bi razkolniki zedinili se s pravo sveto rimsko-katoliško cerkvijo. Iskreno opominjajo vmes, da sta sv. Ciril in Metod učila ne le z jezikom, marveč tudi s peresom, s pismom, da sta začetnika slovstva, po katerem se prihaja do prave krščanske omike. Srečno ljudstvo, dokler se slovstvo razvija mu na podlagi sv. vere, nesrečno pa, kadar se zavoji in se prikazuje veri in cerkvi nasprotno ali sovražno. Slovenci smo bili doslej v tem oziru dokaj srečni. Vendar kažejo se tu in-tam že znamenja, da se skuša med naše ljudstvo zanesti neko tuje mišljenje in čutenje, kar bi našemu narodu bilo v pogubo. Toraj gre resna prošnja do duhovnov, do učiteljev, naj varujejo ves narod slovenski, naj varujejo posebej mladino knjižnega strupa v lepih, svetlih oblikah, prošnja do pisateljev, naj pišejo reči, ktere bodo nam v časno, pa tudi večno blagost. Ko bi tako na podlagi svete vere vpravnovali se javne razmere, ne družil bi nas sicer taisti besedni govor, pač pa taisti govor ljubezni. To bila bi potem zares vez edinosti, sile in moči in zvestobe, brez primere močnejša, kot vse drugo, kar izume človeška bistroumnost, da vtrdi državo in osreči narode.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Preč. g. Janez Novak, kaplan v Mošnjah, dobil je faro Smlednik. Gospoda Karl Klinar in Janez Cimbas podasta se v stalni pokoj. — Fara Trnovska v dekaniji Bistriški je razpisana do 7. maja.

(Duhovni ogovori), ki jih je v letošnjem postnem času imel v stolni cerkvi ob sredah, petkih in nedeljah prečast. P. K. Hünner, bili so o spravi med Bogom in človekom po Kristusu, po križu njegovem. Versko vtrjene in umoslovno premišljene, pa krepko dopovedovane so bile resnice o nebesih, o peklu, o sreči hudobnih in nesreči pobožnih, o britkosti smrti naše in ljubih naših, o spovedi, o sv. obhajilu, o žalostni Materi Božji itd. Vse vse se poravná v križu Kristusovem, v katerem edinem nam je zveličanje. Bog daj, da bi sad tolikanj duhovitih ogovorov bil stanovit in uspešen za čas in večnost!

(Velikonočni ponedeljek), ko se bode po vsi škofiji vsled naredbe prečastitega škofijstva obhajala tisočletnica sv. Cirila in Metoda, bode imela katoliška družba slovesno sv. mašo v predmestni farni cerkvi v Trnovem, kjer ste v stranskem altari podobni sv. Cirila in Metoda. Začetek službe božje, kakor tam navadno, ob 9. dopoldne.

(Okoli božjih grobov) se po cerkvah Ljubljanskih vse tare vernega ljudstva, ki ondi svojo pobožnost opravljajo, nekteri pa tudi le zgolj radovednost pasejo. Ozaljšani so božji grobi letos kakor vselej z obilnim zelenjem in krasnoduhtečim cvetjem.

(Imenovanje.) Za prvega magistratnega svetnika imenovan je bil v poslednji tajni seji dosedanji drugi magistratni svetnik g. J. Vončina, služba mestnega policijskega komisarja se je pa oddala g. Ivanu Kavčniku, do sedaj avskultantu c. kr. deželne sodnije.

(Vreme nagaja!) Do danes popoldne celi teden vreme, kakor bi si ga bil človek naročil, danes se je pa jelo kisati in se z vso silo na to pripravlja, da nam bo praznike dež pokazil. Škoda za prekrasne in veličastne procesije po mestih, kakor tudi po deželi, če nam jih bo vreme skazilo.

(Profesorski službi) ste razpisani: a) na gimnaziji Ljubljanski za zgodovino in zemljepisje, b) na gimnaziji v Rudolfovem pa za matematiko in fiziko. Prošnje do 8. maja na c. kr. naučno ministerstvo. Zahteva se poleg potrebnih zmožnosti popolno znanje slovenščine in nemščine.

(Služba poštnega odpravnika) razpisana je v Borovnici. Nese 680 gold. ter se oddaja proti 300 gold varščine. Prošnje naj se vlagajo v teku 14 dni na c. k. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu.

(Odlični domoljub in nevstrašljivi boritelj za narodne pravice, dr. L. Gregorec), ki je deset let vodil vredništvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru, odšel je 31. marca na službo k Novi Cerkvi, kjer je župnik in kanonik postal. Štajarski Slovenci so zaslužnemu možu skazali čast, kakor se takošnemu prvoboritelju spodobi. Pričakovali so ga namreč v Celji na kolodvoru, deželni poslanec gosp. Mihael Vošnjak, dosedanji provizor od Nove Cerkve in pa župan od ravno tam. Ko dr. Gregorec izstopi,

pozdravi ga župan v imenu cele županije. Na to so posedli po vozeh in so se proti Novi Cerkvi odpeljali. Pri Taborski mitnici se jim je pridružila dolga vrsta voz, na katerih so svojemu župniku do tje kaj nasproti prišli njegovi novi farani.

(Za godce nekaj.) Srbska vlada išče godcev za vojaško godbo, ktero bo razun Belega grada tudi še v nekterih drugih mestih vpeljala. Kdor želi tja doli pogledati, naj se oglasi pri srbskem poslanstvu na Dunaji. Pogoji za sprejem so jako vgodni.

(O lepem volu), ki ga je tukajšnji mesar gosp. Črne kupil od posestnika Miklavčiča, ni še dolgo, kar smo pisali. Sedaj pa poroča „Slov. Gosp.“ o junaku te vrste še vse drugače. Le škoda, da ni naš rojak, če tudi se mu domovinska pravica v Avstriji ne more odrekati. Luč sveta je zagledal na visokih Tiroljih pred petimi leti v Bolcanu. Dobra postrežba, zdrava Adiža in pa čvrst tirolski zrak, vse to vplivalo je na voleta tako vgodno, da se je v 5 letih dva metra na kviško, tri metre pa na daljavo potegnil. Tehta pa prav poštenih 32 centov. Mesar Bolcanski odšel je za tega velikana gotovih 900 gold. No, kaj tacega se pa ne čuje vsako jutro.

(Razpočila) se je v Tržaškem Lloydovem uradu z groznim pokom tružica, ktero je ondi Lloydov uradnik Rabl po naključju našel. Radovednost gnala ga je, da jo je šel odpirat. Komaj jo je bil odprl, se mu je razletela in ga je poškodovala.

Besedne letopisnice (chronogrami) na čast ss. Cirila in Metoda.

I.

Vabilo na božjo pot na Velehrad!

1. SaLVete Vlatores perCharl Venerantes ple reLIqVias sanCti MethoDii, apostoLI Vestri!

(Zdravstvujte predragi romarji, ki pobožno častite ostanke svetega Metoda, aposteljina vašega!)

2. EXVLta VeLehRAD, CIVitas InCLyta, In aMOenltate sVa!

(Raduj se Velehrad, slavno mesto, v miloti svoji.)

3. RaDuJ se sreČni VeLehRAD, praznVJoČi VeseLe goDoVe apostoLstVa sVolega!

4. Na VeLehRADV sLaVite GospoDa srČno Vsl roDoVI SLoVanski!

5. VeČen RIM In VeLehRAD presLaVni, VaJV Časté SLoVani.

Razne reči.

— Kardinala Schwarzenberga pogreb je bil v sredo v Pragi veličasten in impozanten. Na tisoče in tisoče ljudi gibal se je po kraljevem Hradčinu, kjer je bil ranjki knez nadškof in kardinal razpostavljen. Duhovščina iz cele Česke hitela je skupaj tožnega srca, da skaže poslednjo čast svojemu verhovniku. Pogreba ste se vdeležili tudi dve kompaniji domačega pešpolka št. 28 in pa Pražska meščanska garda. Od nadškofov je tje kaj prišel Solnograški nadškof Eder. Duhovne obrede imel je papežev nuncij. Kar ima zlata Praga odličnega, bodi si po učenosti ali po rojstvu, po visoki službi ali po osobni spretnosti, vse, vse se je vdeležilo tega pogreba. Spominjali so se ga pa tudi zunanji duhovni, ter so od raznih strani pošiljali tje kaj svoje sožalje. Med temi je bil tudi Ljubljanski škof dr. Misija, ki je osiročenemu stolnemu kapiteljnu poslal svoje sožalje po brzojavnem potu.

— Iz Prage zarad smrti prevzvišenega kardinala Schwarzenberga, ktero obžaluje vsa Česka, prihodnji teden napovedani vlak k slavnosti svetega Metoda ne pojde na Velehrad, marveč se odloži na poznejšo dobo. — God pa se bode na Velehradu obhajal vso osmino slovesno tako, da bodo vsaki dan po tri pridige, in da bode slovesno sv. mašo vsaki dan imel kak škof ali vsaj kak prelat z infulo.

— Boj za omiko, dostojen omikani državi, bi bil za Prusijo — v Afriki. Nemško cesarstvo je sedaj postalo sosed kraljestvu Dahomeh ob zahodnem bregu Afrike, kjer je posedlo v deželi Fodo veliko laguno (morsko plitvino) Avon. Čast. čitatelji „Slovenca“ so že gotovo kedaj čuli o strahovitih morijah, ki se vrše v Abomeh, glavnem mestu te dežele. Žalibog, da se še dosihmal tam ni obrnilo na bolje. „Missions catholiques“ objavijo te-le grozovitosti. Leta 1884 je kralj dežele Dahomeh obhajal vsakletno mrtvaško daritev tako kruto, kakor malo-kedaj poprej. V treh mesecih, v kterih se je nahajal poročevalec tega v Abomeh, je videl vsak dan na vratih kraljeve palače šest mrtvih glav ravno kar odrezanih. Koliko nesrečnih je bilo z glavo navzdol pribitih na drevesa, nekatere so pribili le za eno roko ali nogo, da so tam umirali glada, žeje in

pikanja muh. Poslednje dni sta bila umorjena dva moža in dve ženi, dolžili so jih, da so se zarotili s kraljevim bratom zoper vlado. Kraljev brat po deželskih postavah ni smel peljan biti k smrti, zaprli so ga tedaj v temno luknjo. Obe ženski obojenca, ženo in služkinjo, so zakopali do vrata v zemljo, sedmi dan ste še živeli, dasiravno niste dobili hrane. Odkopali so ji do pasa in dali jima nekaj jesti, potem so vsuli smodnika v jamo in ga vžgali. Strašno ste bili opečeni a niste bili takoj mrtvi, rabeljni so jima vlili vrelega olja na glavo in potem so ji na kose raztrgali. Oba zarotnika so privezali na kole in jih prebadali z razbeljenim železom, eden je živel pol ure, drugi je trpel celo uro. — Na Nemškem je sedaj že deset let kulturni boj. Ko bi nemški kulturnoborci, namesto da skazujejo svojo moč nad mirnimi duhovnimi in slabimi redovnicami, enkrat delovanje spremenili in obrnili svoj vpliv do krvoločnega soseda in konec napravili tem grozodejstvom. Ali bi ne bil to veliko lepši kulturni boj!

Telegrami.

Berolin, 3. aprila. Cesar je Bismarku s podobo cesarjevega kronanja v Versailles poslal tudi jako laskavo pismo, polno odkritosrčnega priznanja in velikega veselja, s kako hvaležnostjo da narod Bismarka proslavlja. Podoba ta, pravi cesar, naj bo tudi še poznim vnukom kazala, koliko da se ima cesar in njegova rodovina Bismarku zahvaliti. Pismo je podpisano: Vaš hvaležni cesar in kralj.

Pariz, 3. aprila. Razprave o sestavi novega kabineta niso še prav nič določeneje.

Madrid, 3. aprila. Kraljeva družina opustila je včeraj običajno obiskovanje cerkve, ker je dež prehudo lil. „Correo“ piše, da so prišli na sled zaroti proti kralju; napad nanj namenjen je bil v cerkvi. Osem so jih prijeli in zaprli. Preiskava se je pričela.

Novi Jork, 2. aprila. Vstaši polastili so se Paname.

Tuji.

1. aprila.

Pri **Malič**: Avgustina Groner, soproga c. k. arhitekta, z Dunaja. — Odendal, nadzornik, z Dunaja. — Lautner, trg. pot., z Dunaja. — Dr. Viktor Hussa, c. k. okr. zdravnik, iz Velikoveca.

Pri **Stonu**: Max pl. Pfeiffer, zasebnik, z Dunaja. — Henrik Gelles, trgovec, z Dunaja. — Karl Blažek, c. k. nadporočnik, iz Trsta. — V. Gasperin, zasobni uradnik, iz Zagreba. — Marija pl. Lama-Büchsenhausen, zasebnica, iz Plače. — Josip Suttor, vratar, iz Gorice. — Henrik Wolf, c. k. poročnik, iz Pazna. — Anton Wolf, knjigovodja, iz Pazna.

Umrli so:

30. marca. Leopoldina Mahkota, hišnega posestnika hči, 17 let, Krakovske ulice št. 7, jetika. — Jožef Zernel, krojač, 21 let, Ulice na Grad št. 12, jetika. — Janez Starin, hišnega posestnika sin, 3½ let, Gruberjeve ulice št. 5, davica.

31. marca. Lucija Span, čevljarjeva hči, 17 let, Dunajska cesta št. 8, sušica. — Marijana Padar, kuharica, 40 let, sv. Petra cesta št. 37, jetika. — Marija Fortič, strojevodnikova hči, 7 dni, Kolodvorske ulice št. 22, vsled krča v željstih.

V bolnišnici:

29. marca. Friderik Terček, zasobni uradnik, 42 let, vsled prizadete telesne poškodbe. — Maks Malli, strojar, 48 let, Oedema cerebri.

31. marca. Leopold Grošel, čevljarjev sin, 8 mes., Variola.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini slovenski konservativni dnevnik,

nastopil je s 1. apr. drugo četrtletje XIII. leta svojega obstanka. Ob tej priliki vabimo najljubše vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvizali z dopošiljatvijo naročnine, kterim je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista. Vsak dosedanji naročnik pa list najboljše razširja, ako sklone prej ne mirovati, da mu jednega naročnika pridobi.

„Slovenec“ velja za Ljubljano ne da bi se na dom pošiljal:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.